

ЖЫЙЫЛЫУ

Миллетле аралы келишиулюкню кючлендириу - власть органланы бла битеу жамауатны эм магъаналы ишлериги

Къабарты-Малкъар кырал университетде КъМР-ни Парламентини Къурутлуу, граждон обществовону институтларын айныуу эм СМИ жаны бла комитетини кенгертилген жыйылыуу болганды. Анга законла чыгарыуучу органны депутатлары, Правительство, министрстволаны бла ведомстволаны, жержерли самоуправление органланы, жамауат эм дин организациялары, миллет культура араланы келечилери, преподавательле бла студентле кышкышандыла.

Жыйылынуу ача, комитетини башчысы Борис Паштов халкыла аралы эм маданият байламлыкыла тохташдырыу 2025 жылга дерри кырал миллет стратегияга киргенин, айныуу ача себеплик этген баш шартладан бири болганын асартты. Бизни республикада 100-ден асман этносун, кеп торлю динлени келечилери жайаидыла. Стратегияны уа баш борчу арада халланы игилендириу, энчиликлерине намысылы кезден кыраарча этидуу.

Бусагъатда регионда бу жаны бла хал тынды. Ол а миллет регион политиканы качествову бардырылганын кезгизтеди. Аны тынгылы толтурууча власть структураля жамауат эм дин организация, специалитетле, алимле бла бирге ишлейди.

Алай, Борис Султганов айтканыча, былайда сакъайтырча шартла да бардыла. Сэз ючюн, стратегияны кесинде окууча сорулу кезиле тобейди. Аныгыларга керекди – башха-башха миллет

лени келечилерини бир ниетде бириктириу ючюн, власть бла жамауат секторну, илмуну, бизнесни, СМИ-ни коюнчир жыйышдырыу керекди. Тамблагла планын жарашдырганда озган жылланы сынамына кыраарга тийишлиди, кыонакбайлык, аталык, старейшичелени бла халк жыйылыуулары институтлары шубехлюкнү тохташдырыула хайырлы болгандыла. Былайда халк дипломатияны да магъанасы уллулу. Совет Союзу да ахшы юлгюлери асладдыла. Аны идеологиясы адамланы бир ниетте этерегинде жыйысанды, алай алыны энчиликлерин а тас этдирмегенди.

Бусагъатдагы болумланы юслеринде айтханда, кеп жагчылык, игилик келтиргени бла бирге глобализация миллетчиликке, башха халкыла келечилерине керек болукчулык, кривофоу бинагыла, исламобфобияла эм башха осал ишлеге жол ачканды. Сэзюс, ол кыркчутады. Алагъа

кыжау туралыра бирден кюч салып юслеринде ачык айтырча, алыны тамамлануу тоз амауларын табарга керекди. Кырауусузга саналгъан жерлерибизни – кеп миллетчилик, кыралны миллет-федерация кыралыуу, маданият башхалыкыла – культураланы бириктирген диалогну юсю бла кырауу айландырырга тийишлиди, деп белгиленди Борис Паштов.

Университетини ректору Аугас Кумыков вузда кеторолгон проблемага асман эс бурулганын, аны бла байламлы кеп ахшы иш тамамланганын, тематикалы меморитияла бардырылганын билдиргенди. Студентле, ала уа эм тире социал кырауумдула, башха миллетини, динлени келечилерине тэзюмюл кезден кыраарча этидуу кыайгырылады. Ала, бирге жыйылыш, торлю-торлю чыгармачылык ишлеге кыатыша, зауукчулык

айландырыла. «Студент жаз башы» алыны бир бирлерини маданиятларына-тэреслерине сейрлерини кыозгайды, намыс этереге, байламлыкыла жоюкчорго киретиди. Дин ахлула бла тобешиле, тематикалы «тэтерек столла» алыны кеп торсолон жамауатда жерлерин табарга болушудыла. Вузуну администрацияны студент биригиуле бла бардырган

байламлыкыла айнытууча, коммерциялы болмаган социал организацияла болушлук этереге белгиленди. Аны ючюн жарыкчандырыу эм пропаганда мероприятияла бардырыладыла, кадрланы, ол санда дин ахлуларны квалификациялары бэсдюоруле.

Ахыры 2-чи беттеди.

Бир-бир тилекле олсагъат толтурулгандыла

«Единая Россия» политика партианы жамауат приемныйни членлери, организацияны 15-жыллыгын белгилеу бла байламлы Черек районга келип, анчи соруулары, жарыкчандырыу эм пропаганда мероприятияла бардырыладыла, анга кере Къабарты-Малкъарны халкларыны бириктирген кючлендириге, халкыла аралы

иши уа торлениле иги жанына болурча себеплик этерикди, денгенди ол. Граждон обществовону институтлары бла байламлыкыла жоюкчорго эмда миллетини ишлери жаны бла управленинаны башчысыны орунбасары Гергюкъланы Жамболат республикада эсепде эки жоюге жуук дин организация эсепде тургандыларын, аладан 80 процентин муслиман эм христиан дин организацияла болгандыларын билдиргенди. Миллет жамауат кырауулары саны отузга жетеди, кыазак общинала ожмети болдыла. Алыны барысыны да араларында ахшы байламлыкыла тохташандыла. Ала бла ишлеуно программасы 2020 жылга дерри жарашдырылганды, анга кере Къабарты-Малкъарны халкларыны бириктирген кючлендириге, халкыла аралы

Сафарби Шахапсоев эмда ол комитетини члени Арсен Докшумити тынгылагандыла. Тобешиле Черек районну администрациясыны башчысы Муртазаны Борис, Кышхатау эли администрациясыны таматасы Уналаны Азрет эм «Единая Россияны» жер-жерли толтуруучу комитетини председатели Аграр политика, экология, табийгъатны хайырлануу эм жер бла байламлы халла жаны бла комитетини председатели Мокьаланы Кемал, аны орунбасары

диле. Алыны жарыуларыны асламысы кыйын жашау болумла, саусуну аггыгы юсюне салырга ача жетишиген, иш табылмагыны бла байламлы эдиле. Эллиени депутатлагъа эмда муниципал властынаны органларыны келечилерине этген тилеклери тынгылы созолонгенди. алыны бир-бирлери алайда окучуна толтурулгандыла.

БЕЗЮЛАНЫ Залина.

СУРАТДА: граждонланы приёмыга алгъан кезиуде.

Эктемленуу

Былай школну биз бир жерде да кермегенбиз

Налыкчеде мастер-класс бардырыу ючюн биз Жахлин бла бирге «Кюн шахар» сабий чыгармачылык академиясында болгъанбыз. Анда бирге жарык тобегенди. Керти да жомакчылы жери да кезгизгенди. Мында сабийге битеу онгла кыралгандыла, оборудовани бийик даражадады.

Шахарда кеп сабий билимлерин, хунерлерин бэсдюорди. Алыны уллу спортзаллары, библиотекарлы, активый заллары, анда турурча битеу хар нелери да тап болгъан отулары, музейлери да бардыла. Андан сора да, жаш кытхарчуланы бөлөмлерин, анда да керекли оборудовани тамакчы. Бирси усталыкыла юйретирча онгла, амалла да игиди.

Ахшанда да уллулу, кесинде да профессионалла ишлейди. Ала дияталы ашла хазырлайдыла, ол санда миллет азыкыла да. Кече кылагъан сабийле коннегэ төрт кере аууланандыла, бирисле уа – эки.

Жахлин бла мен кеп кзыралда болгъанбыз, алай мынга

ушаган школ бир жерде да кермегенбиз. Бу жомакчылы юсу боюнча, таушадан арлагыракда орналганды. Арну, кенг арбазы. Ары жалаанда эркинлик берген кыагъат бла киресе.

«Кюн шахары» кырауунагыла КъМР-ни Башчысы Юрий Кокова, республиканы Правительствоуна да ырызлыгыбызны билдиреби. Къабарты-Малкъарга хар келгенибиз сайын Жахлин бла бирге

суратлау искустводан эм ингилиз тилден мастер-классланы бу окуу учуренинда кезгизте турлукубуз эм жаш художниклени чыгармачылык жаны бла бэсдюорени кыайгырыкчыбыз.

Мухадин КИШЕВ, РФ-ни сыйлы художниги, КъМР-ни халкы художниги, РФ-ны келти келчиси. Жахлин Диана МОСС, РФ-ни сыйлы келчиси.

РФ-ни Правительствоосуна

Регионлагъа «Скорыйле» жиберликдиле

РФ-ни Правительствоу регионлагъа терк медицина башха эмда школ автобусла алырга кыошак ача берликди. Аны юсюнден премьер Дмитрий Медведев Москваны тириесинде - «Горкиде» - бардырылган кенгешде билдиргенди. Битеу да регионлагъа 1,9 миллиард сом жиберликди.

Андан 1 миллиарды жагы «Скорыйле» алырга бөлөнеди. Ача 44 регионга юлеширкиди. Ала битеу да 500-ге жуук машина аллыкыдыла. Медведев правительство алгъан да терк медицина болушлук берген транспортха деп регионлагъа 4 миллиард сом белгенин эсге салганды. Жагы школ автобусу кыолуу

да 30 регион болукчула. Анга деп кыошак халда 900 миллион сом берилликди. Битеу да 633 автобус алынырыкды. Медведев айтканыча, бийик регионла федерал казнадан бөлөнген 3 миллиард сомга 1800 школ автобус алгандыла.

Интернет.

САУЛУКЪ САКЪЛАУ

Узак.гъа барып айланмай

Кеп болмай РФ-ни Саулык сакълау министрствосуну баш нейрохирургу А. И. Евдокимов атлы медицина клиника араны таматасы, академик Владимир Крылов Налыкчеде кыйын операцияны бардырганды, деп билдиредиле КъМР-ни Саулык сакълау министрствосуну пресс-службасындан. Академик Налыкчеде Къан тамырлагъа бакъган арада командировкасыны чеклеринде болганды. Аны биргесине Склифосовский атлы терк болушлук берген службаны нейрохирургия бөлөмюню таматасы Виктор Лукьяничков да келген эди. Белгили врачла нейрохирургия бла реманиация бөлөмледе жатхан саусулагъа кырагандыла, кесилерни оюмларын да билдиргенди. Кыонакыла жаш кызыны башына кыйын операция да этгенди. Ол практика жаны бла ахшы мастер-класс болганды.

Владимир Крылов 2014 жылдан бери Къан тамырлагъа бакъган республикалы араны бар ишине да тире кыатыш ханналы, болушхаллы туралы, республиканы да терк-терк болушлукчу. Бу жол ол арада бла бийик технологиялы операциялары бардырырга эркинлик алганы иш кылай кыралганы бла шагъарейрендиле келген эди. Ол айтханга кере, республиканы нейрохирурглары аз заманын ичинде усталыкларын иги да кезгизгенди, ишлери да тире

барды. Владимир Викторович, арада бу бөлөм мындан арысында да айныра кыаллай амалланы хайырлануура кереклисин айтып, коллегаларына жетишимле тежегенди. Нейрохирургия жаны бла операцияны республикада жашагъанла квота бла башха регионлада этдирит тургандыла. Энди аны башха кереге бармай, кесибизде тамаларга жарарыкды.

Информатгествоуноу материалларына кере.

Тапландыруу

Жол кыркчуусуз болукчуу

Тамбухананы жаны бла бирге жан жолда ремонт ишле тамамлангъан бошла туралды. Инженерлени айтхаларына кере, кепте бир торлю халга шерик тоюгонду. Жолну жети жок метр кесиле юч метрге кезгизгенди эмда төрт метр бла жарымга кенгертенди.

Себеплик

Тахта кйесепле асыралгъан ордула кыраллыкырыла

Белгиллисиз, адамланы кышда да качествову кеветле бла жалчытырча жыйылган тиркини тап халда сакъларга тийишлиди. Биогонлюкде бизни республикада жемешлени асыраган оюч объект барды. Была барды да жагы амаллагъа кере кыралгандыла. Алыны барына да 140 минг тонна продукция сыйнады. Бийылны ахырына энта да 26 минг тонна сыйынырча тогуз ангар ишленеркиди. 2020 жылга уа республикада кетелени хар торюнон да сакъларча 300 минг тоннага жерле кыраллыкыдыла. Ол шарт башха чагдан жыйылган битеу да тиркини тийишли сакъларча себеплик этеркиди, деп билдиреби КъМР-ни Правительствоу Президенти биричи орунбасары, ол млек министр Сергей Говоров.

Бизни корр.

Жазылыу - 2017

Ахшы хапарла сакълайма

Мен Кенделени 1-чи номерли школуну завучуна, химиядо окутуума. Аня тилими бек сойганин ючюн эз тилибизде чыгармала бла шагъерли болгъанлы турума. Ботюнда «Заман» газети-бизни жаратыч окуучу. Анда халкыбызны торыхындан баш болгоникюне дерри кеп сейр хапарла жазыладыла. Унутула барган адетерибиз эсге салындадыла. Юлгюлю, тийишли адомланы юслеринде да айтылады. Алыны окууш, тилибизни бойлыгына сейр этеме. Газетин хар кыюлума алганын сайын,

ары дерри эшитмеген, бир жагы эз билмей кыюйма. Аны ючюн да ыспас этеме анда ишленеге.

Кеси жанымдан оладан бир зат тилериз эдим: той адетерибиз юслеринде асламырак жазыгъа деп. Андан сора да, кыуунчада ойтылган ошпападан да.

Кюн сайын эз тилибизде газетин чыгарып турганага энта да бир кере мурадлымы билдиреме. Жирден арысында да «Заманда» оломот, арну, хапарла сакълайма!

АХМЕТЛАНЫ Диана.

«Заман» - сизни газетигизди Хурметли жамауат!

Сиз республикабызда тамамланган ишлени юслеринден толду хапар алырга сиз эсегиз; Сиз эз халкыгызыны адамы болганыгызыны дайым сезгеней турурга излей эсегиз; Сиз маадъарамланы тарыхарыны, культуураларыны, тэреслени эмда адетлерини, алыны буюнгоноу жашауларыны, жетишимлери эи проблемаларыны юсюнден кезгизе билдире ишле эсегиз - «ЗАМАН» ГАЗЕТИНИ ЖАЗЫЛАЙ ГЫЗ. Аны бетлеринде сиз кеп сейрлик затла табарыксыз, ол хар юйюрге да керек болганына тошюноруксуз.

Бизни индексибиз - 51532

Миллетле аралы келишулюккюню кючлендируу - власть органланы бла битеу жамаатны эм магъаналы ишлериги

Ахыры. Алып 1-чи бетиде.
Культура министрлиги орунбасары Къарчаланы Аминат да ведомство миллетле аралы байламлыкны, шухулкуню кючледе кылайык жумушта тамаллагыяны юсюнден айтамыз. Орус, Малкъар, Къабарты драма театры ишлейди, миллет ансамбльерибиз Россейде, тыш кыралла да халкыла аралы фестивалга кытышадыла.

Бизде да «Минги тауу башында тепсеуле» деген фестивалга кеп жерледен чыгармачылык къауумла жыйылдыла. Искуствовага былай эс болуу бир бирибизни маданиятларыбыз бла шугърейлендире, кесибизни культурабызны да байыкландырады. Россейни юнюн, Малкъар халкны жангыруу бююнюн, Адылганы юнюн эм башка тарых-миллет магъаналы байрамлага кеп адамла жоройдыла, кюнчюндю энцикликтерине тошондиле, дегенди ол.

Басма эмда аспамлы коммуникация жаны бла кырал комитетни башчысыну орунбасары Къонакъланы Хасан а газетледе, телевиденида, радиода жаш тейюню аруу нметде, патриот халда юйретуге аспам эс бурулганын, бу темага жораланып материалла дайым чыкыганларын айтханды. Миллетле аралы келишулюккюню пропагандасын бардырыр мурадтын «Улутура», «Миллет маданият аралада», «Халк дипломатия», «Къонакълыйлык», «Дин эм жамауат» дегенча бурыйкала бла статьяла басмаландыла. «Шуёкълуну кейюрлери», «Ахшы терелени жангырта», «Биз бир адамны адамларыбыз» эм башка атлары бла

беруиле чыгадыла. Кеслерни оюмлары дин ахула да бирденгиле. Алай бла Питтюрский эм Черкесский епарияны Нальчик округда благочинный Валентин Бобилев, ахыр жыллада кеп политика кымылдаула килисаны атындан оштенгерин черте, энци адамла радиикал кеп къарамларын чынтты ймамдан айыр бириге керекликсин айтханды. Игилек суймеклик болмаган жерде христиан дин да болмайды, ол жангыз да инсанни ин дунясыны тазалыкына кырады, аны миллет эм башка энциликтерин кермейди дегенди.

КЪМР-ни Муслиманларны дин управленийларыны башчысыну биринчи орунбасары Мисирланы Хызыр мамыр жашауу бардырыр, адамланы араларында кыарындашлык нметлени кючлендирир ючюн, дин бла светский кыарлыкты

ны араларында байламлыкъланы тохтадырыр баш магъаналы шартладан бири болганына эс белгенди. Жамауатны жашауды динни магъанасын аныгъамла кылайы аман залга келтириге болулгун хар бирибиз да кергенбиз. Ислам Россейни культурасыны айырымлазлык кесегиди, кеп адамны жашуу жоругуру, шухулкуню тохтадырыуда, айныкча себеллик аталлык уллу кючю, дегенди.

Тинтилген соруу бла байламлы сагышларын Миллет Артий комитетни башчысы Аус Бегуанов. Прохладна районун администрациясыны башчысыну орунбасары Марина Лутова эм башкала да бирденгиле. Этйлен предложениега эсте алынгып, жыйылуу оную чыгарылганды.

КЪМР-ни Муслиманларны дин управленийларыны башчысыну биринчи орунбасары Мисирланы Хызыр мамыр жашауу бардырыр, адамланы араларында кыарындашлык нметлени кючлендирир ючюн, дин бла светский кыарлыкты

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Къонакълыйлык

Жашла танышдыла, шухуланадыла...

Къонакълыйлык тере Шимал Кавказда бурун заманладан бери да кенг жорюлгөн. Тюрлю-тюрлю миллетлени, динлени келгенчлери бир бирлерини араларында шухулык байламлыкла жорютор ючюн, жашларын къонакълыга жиберип болгандыла. Алай бла бир бирлерине болушук да эте эдиле, керек болса уа, къоруулагъан да.

Ма бу терени кыайтарыр мурад бла кыралганды «Къонакълыйлык» проект. Ол республикабызда биринчи кере Агудан эмда Къанделен элдеде башланганды. Ол заманда анга сегиз жаш кытышкан эдиле.

Андан сора проектти географиясы кенгере, ол регионла, халкыла аралы даражага жетгенди. Анга Шимал-Кавказ округну угыдай, Россейни башка субъектлеринден

«Бу иги тере аууккъ заманы унутулуп тургъан эди. Аны жангыртуу кыюлга биринчи болуп Къабарты-Малкъар алганды. Энди уа башка къошун республикада да ол кесине кенг жер таба барды. Бюгонюк проектте кытышкан жашла бир бирлерине бла кыарындашла шухула болушларына эмда аны битеу жашауларында бютон

кючлендире барлыкъларына ишегим тургъан. Сёзюс, биз Россейли миллетлени бирликтерини кючлендириге керек болганыны юсюнден кеп айтабыз, алай ол былай ишле бла бегеттириге керекди. Къонакълыйлык этген, къонакълыга баргъан да анга себеллик этген жумушладан бирди. Алайда да, проектти ачуа, ахшы жолга-дегенди Анзор Курашинов.

Проектте кытышкан жашланы, аланы ата-аналарын Анатолий Канунников, дин ахула да алгышлагандыла. Аланы бюгонюкюде жаратылган шухулыклары ёмюрюк болулгунча ашмангаларын да айтханды.

Бу жол онбир жаш тенгерине къонакълыйлык этеди. Аланы араларында бёзынгылы Хочуланы Салих, Огъары Малкъардан Хульчаланы Темирлан, Жангы Малкъардан Диналаны Алан да бардыла. Жашла Урван, Чегем районлага, Нальчикке да бардыла. Ала къонакълда алты кой турулады.

Профсоюзланы къаласына келгенге КЪМР-де белгили артисте концерт программаларын кергозгендиле. Анга Бийланы Аслан, Фатима Чехмахова, Рузанна Кулова, «Нальцук» юлгюлю сабий тепсеу ансамбль да кытышхандыла.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзиг.

да кепле кытышадыла. Аны кый, тыш кыралыла да къошулурга оюгендиле. Проектти башламчысы КЪМР-ни Граждан обществовну институтлары бла байламлыкла кырауа эмда миллетлени ишлери жаны бла управленийсыды. Быйыл ол аны сегизини кере кыраганды. Тюнене республикалы «Коначе-

КЪМР-де Предпринимательлени эркиликлери жаны бла уполномоченный Юрий Асасиев а регионланы бу жаны бла проблемалары бирге ушаганларын эсертгенди. Болсада, ол ючюн этгенден, аланы кетериге кюндан келпиди. Сёз ючюн, Къабарты-Малкъарда анга битеу онгла бардыла. «Предпринимательле кюпларындан келгени аяркъ тейюлдюле», - деп ушандырганды ол.

«Делова Россия» Кострома регион бёлюмюню председатели Дмитрий Абакумов а кенгешни мында бардырылганын иги шартта санаганды. «Бизни Шимал Кавказга сейрибиз уллуду. Биринчиден, турист бизнесде партнерларыбыз бла жуугурасын таныштыргыла, жыйышдырылган ошунуу игилендириге. Экинчиден, Костроманы онгларыны эмда айбат, сейрилик жерлерини юсюнден башхалага биздириге он чыгыда. Бизни жерледен башланганды Романованы туксылары да Сусанин да Костромаданды,

КЕНГЕШ

Ич туризмни айнытыууны къолайлы онгларын толугу хайырлы жаратыргыа

Долникске «Синдик» къонакъл юйде «Ич туризмни айнытыуу» деген регионла аралы кенгеш эки коню ичинде барганды. Аны ишине «Шимал Кавказны курортлары» ачыкъ акционер обществовну, «Корпорация МСП» АО-ну, «Делова Россия» жамауат организацианы баш совети,

крайны, Кострома, Владимир, Липецк, Воронеж, Челябинск, Кемерово, Волгода, Ульяновск, Астрахань шахарланы, Краснодар крайны эм дагыда башка регионланы делегациялары да келгендиле.

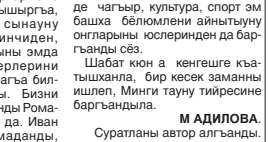
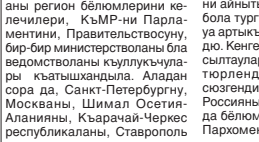
Россейни кеп регионларында экономика, география, табиғат болумла жаны бла да туризмни

низация кыралганын онбеш жыл толганын, жыйылыш чеклеринде бардырылганын эмда ич туризмни айнытыуга жораланганын эсертгенди. «Бюгон биз кесибизни республикабызда жашауда бардырырга онг болгъан проектлени юсюнден айтырыкъбыз, бир бирибизге ошунуубуздан колшо этерикбиз», - деп чертенди ол.

«КЪМР-де Предпринимательлени эркиликлери жаны бла уполномоченный Юрий Асасиев а регионланы бу жаны бла проблемалары бирге ушаганларын эсертгенди. Болсада, ол ючюн этгенден, аланы кетериге кюндан келпиди. Сёз ючюн, Къабарты-Малкъарда анга битеу онгла бардыла. «Предпринимательле кюпларындан келгени аяркъ тейюлдюле», - деп ушандырганды ол.

«Делова Россия» Кострома регион бёлюмюню председатели Дмитрий Абакумов а кенгешни мында бардырылганын иги шартта санаганды. «Бизни Шимал Кавказга сейрибиз уллуду. Биринчиден, турист бизнесде партнерларыбыз бла жуугурасын таныштыргыла, жыйышдырылган ошунуу игилендириге. Экинчиден, Костроманы онгларыны эмда айбат, сейрилик жерлерини юсюнден башхалага биздириге он чыгыда. Бизни жерледен башланганды Романованы туксылары да Сусанин да Костромаданды,

ишине регион бёлюмлерини келечилери, КЪМР-ни Парламентини, Правительствоосуну, бир-бир министрстволаны бла ведомстволаны кыулукълары кытышхандыла. Аладан сора да, Санкт-Петербургну, Москваны, Шимал Осетия-Аланияны, Кыарчай-Черкес республикаланы, Ставропольны

Юлия Пархоменко.

аны регион бёлюмлерини келечилери, КЪМР-ни Парламентини, Правительствоосуну, бир-бир министрстволаны бла ведомстволаны кыулукълары кытышхандыла. Аладан сора да, Санкт-Петербургну, Москваны, Шимал Осетия-Аланияны, Кыарчай-Черкес республикаланы, Ставропольны

ни айнытыргыа сейрилик онгла бола тургъанын, бу индустрия уа артык аламан халда тейюлдю. Кенгешге кытышханды аны сыйлауларыны эмда ол болууну тюрлендириучю амалларын созгендиле. Аны ача, «Делова Россияны» Къабарты-Малкъарда бёлюмюню таматасы Юлия Пархоменко бу жамауат орга-

низация кыралганын онбеш жыл толганын, жыйылыш чеклеринде бардырылганын эмда ич туризмни айнытыуга жораланганын эсертгенди. «Бюгон биз кесибизни республикабызда жашауда бардырырга онг болгъан проектлени юсюнден айтырыкъбыз, бир бирибизге ошунуубуздан колшо этерикбиз», - деп чертенди ол.

Документле

«Къабарты-Малкъар Республикада адамланы пассажир автомобиль транспорту, шахар электротранспорт эмда темир жол транспорту бла жалчатыруу тап кырауу юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы закунуны проектти юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Президенти
Нальчик шахар, 2016 жыл 24 ноябрь, №586-П-П

Т.ЕГОРОВА

«Транспортну не тюрлюсюн да энчи стоянкага элтиуну, сакълауну, бир жерден башхасына керючюрге эмда сакъларга тошоени ючюн къоранчланы тейюну, транспортну кыайтарууну нызамыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закунуна тозетуле кириуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы закунуны проектти юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Президенти
Нальчик шахар, 2016 жыл 24 ноябрь, №586-П-П

Т.ЕГОРОВА

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Президенти
Нальчик шахар, 2016 жыл 24 ноябрь, №586-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Президенти
Нальчик шахар, 2016 жыл 24 ноябрь, №586-П-П

Т.ЕГОРОВА

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну БУЙРУГУ

2016 жыл 22 ноябрь

Нальчик ш. №623-рп

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну 2016 жылда 11 сентябрьде чыгарылгъан 563-рп номерли буйругуну 4-чю пунктуна былай тозети кийирге: «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну Председатели биринчи орунбасары Давуд М.А.» деген сөзлени «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну Председатели орунбасары Болотоков В.Х.» деген сөзлени алышдырыргыа.

2. Къабарты-Малкъар Республиканы Нальчик шахар округунда суу бла жалчатыр эмда кир суула тейюлен системаланы жангыртууну эмда хайырлангуну проекттин жашауда бардырыу жаны бла ведомстволар аралы комиссияны бу буйругу бла къабыл керюлген къауумна былай тозетуле кийирге:

а) ведомстволар аралы комиссияны къауумна да адамланы къошарга: Болотоков В.Х. - Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Президенти

бликаны Правительствоосуну Председатели орунбасары Журавлев А.И. - Къабарты-Малкъар Республиканы Энергетика, тарифле эмда жашуу журтла-на надзор этюу жаны бла кырал комитетини председатели кыулугун толтургъан

Кумишев А.Р. - «Водоканал» компанияны управлышын муниципал унитар предпритияны конкур управлышын (ырызлыгына кере)

Уналаны Т.К. - Къабарты-Малкъар Республиканы жер эмда ырыкы бла байламлы халланы министрини кыулугун болжаллы халда толтургъан;

в) А.М.Алакаевни жангы кыулугун былай жазарга - Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясыны башчысы (ырызлыгына кере)

ведомстволар аралы комиссияны къауумундан Т.Б.Баргуменову, А.А.Бишеновну, М.А.Даровну, Т.М.Кучменову кетериге.

МУСКЛАНЫ А.

Тюбешу

Суймеклик сингдирген дерсле

Бу кюнде Хасанияда Фрилансы Рамазан атлы 16-чи номерли орта школда тюбешу болганды. Аны окуу ююню администрациясы эмда элде тиширууны советини къаууму кырагандыла.

Организацианы таматасы Жангоразланы Зоя школчулага тау адетин, намысны, анагъа кылай хурмет этерге керек болганыны юсюнден, жашаудан юлгюле келтирип, халпар айтханды. «Анады сабийин биринчи школу, адепликке, нызамлыкты, адамлыктыга бек алгъа ма андан юйренебиз. «Къуш усында нени этсе, учканын да аны этер» деп боддан айтылмайды», дегенди.

Ол жамауат иш бла кереш-кенгеп жаны ичинде совети членлери бла бирге республикада больницага, интернатлага, тормелеге да барып, жандаурулук этгенди, акыыл сёзон амагъанды. Ма бу жол да ол кыруу коллары бла келмегенди. «Аллай тюбешуленден сора анысын

сыйган адам, осал иш» бла кереширлик тейюлдю деген оюмга бютон тошонгенме. Анагъа суймекликни, адеп-къылыкны юсюнден веспел келген тейюлеге дайым да айтханды, эсге салгъанлай тургъа борчлубуз», - деп чертенди.

Ызы бла школчулага сорулары бла атыз къагытта да юлешингендиле. Ала уа аныны бла сабийини араларында халланы юсеринден эдиле. Артада хар окуучуну жууаллары окыулгандыла эмда ошолондиле. Анагъа кере уа усталла, ала-анала да сабийлерини оюмларын билгери он тапханды.

ХОЛАЛАНЫ Марзиг.

Сурталны автор алгъанды.

Билдирю

Бизнес ачар акылыгыыз бар эсе...

Бизнес ачарга умут этген эсегиз неда предпринимательлик бла кереше эсегиз, сизге документе жарашдырыуда болушук, былай кезуиледе кеп чыгылуу сорулаула да аныгъалуу жууала керекдиле. Ол жумушларыгызын тынч тамаллагыла КЪМР-ни Кеп функциялары арасында болушукчула.

Аны кесинде, битеу бёлюмлеринде да «МФЦ для бизнеса» деген терезеле ачылгандыла эмда ала предпритияла, предпринимательне да къырал, муниципал эмда башка жумушладан 150-ден аспамы тамаллайдыла. Тюрлю-тюрлю ведомстволаны эмда ала бизнесге кылай себеллик

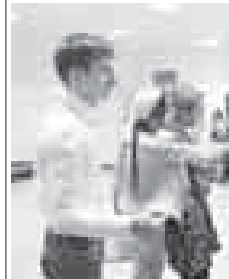
этгенлерини, не жумушла тамаллаганларын юсеринден шартланы МФЦ.рф сайтда «МФЦ для бизнеса» деген кесегинде табарга болушук. Эсегизге салайыкъ быйыл июндан башлап Къабарты-Малкъар «МФЦ для бизнеса» деген проектти жашауда бардырырга кышулгъан 35 регионун санына киргенди. Аны баш мурагы уа гиче эмда орталык предпринимательликке къырал эмда муниципал жумушланы не къадыр терк да, тынгыла да тамаллауду, административ тейгириланы азайтуу.

КЪМР-ни Кеп функциялары арасыны фресс-служба.

Конкурс
Халкыны энци, айырмалы этген шарттадан бири аны ана тилиди. Букагыз заманда биз, таулула, ол ата-бабадан келген сейир байлыгыбызны тас эте тургубуз деп жырсыбайбыз. Ксюржун көрүт да тамырларыбызга, жакшы кыруулар, бизни башуу кыйнайтды?
Бу соругуа жуулап бир бирге уша-

Махтаугуа тийишли кырмашыу

Былайда игилерибизин - Абайланы Миссону, Энейланы Тимурду, Абшала Магомметни, Отарланы Омарны, Зумакуланы Танайланы, Куйуланы Кыйсынны, Байсалтананы Алимни эм башкалары атлары сагынылганды. Шешини эришун нарт эпосун юсонден сорууладан кырулган эди. Анда кылыбызларна, этген ишереине, суратлау сыйфатларына кереке жигитлени атлары ачыктыланганды. Ол соругулаа поз жуулап кыгарып, «Дебет» бла «Нартланы тудуктары» айырмалы болганды.

мазгыа да болура. Алай элперибизде окуяна ана тиллеринде сөлөшмөгөн сабыиле кепден-кеп болса барганыла уа өзөсөзю. «Россиее жашайбыз», «орус тилде окуйбуз», «төгөргөдө сабыи сөздөлдө, школлада да орусча сөлөшөдиле» деп, сылтау излегенде кепдө. Башка тиллени билгенни не хатасы барды? Ата-бабаларыбыз кырабарчына да уста, ата-аналарыбыз орусча бек ариу сөлөшөгөндө, элпедө биринчи школлада немис тилини айтырса да койрогөндөдө, алай а ана тиллери бир заманда да испасыз этмегенде, тиле таматарлары. Ол да алагы ачы сюргогн кыйылыгында эслерча таянчык болганы эди.

Чатгаланы Карина). Жюрге жузачуу, этнограф, тарыхчы Журтубайланы Махти, назмучу Муускаланы Сакинат, сагынылган Мадинат араны директор Тубейланы Сөөтлана, КММКУ-ну СММ жаны бла магистранты Негелраны Малика киргендө.

Барында да сейирле а, баам, алтынчы бөлөм эди - жаш адамла нартыла, адет-төрөлени, фразеология сөз туушланы юслөрдөндө жюрини сорууларына жуулап бергендөдө. Мында барысы да бирча балпа алгандыла. Соругула уа оом этдирмича эдиле. Сөзючюн, эмина курудук деген сөз туушуна магысансы ачыкыйла, жаш адамла алай эрте замандада бизни ата-бабаларыбыз ол аурудан кыйналганыла болгун эдиле, ары келтирге болупкыла узакдан эслерча, бийигирек жерде чанчылган узун кызыгыла айтылганын чертедиле.

Орта кюн КММКУ-да Отарланы Керим атлы малкыр кутурлар арада болган. Еден адетте атылган эришүлде университетти тюрлю-тюрлю факультеттерде окугунан жаш адамла ана тилибин, адет-төрөлени биринчи юсонден сөлөшөгөндө, аланы кылай билгенлери көргөзгөндөдө. Конкурска алты команда кыатышканды. «Атты чолпу» (башчысы Мызьланы Урпидин), «Тазе келген» (башчысы Малкыраны Аминат), «Дебет» (башчысы Балаланы Аслан), «Нартланы тудуктары» (башчысы Жабелланы Самат), «Тайкул» (башчысы Махкытланы Аймөлкө), «Етюрлө» (башчысы

Жаш адамла алты белгиле болган кысыа айтылманы андан ары кылай билгенлери да көргөзгөндөдө. Эришү кыйын эди, көк десеген, мында кылай тилибизде көп жюрегөн акыл сөзлө угбай, эртегили, жашырын магыналы оомла да айтылгандыла. Бу кезинде алгыз «Дебет» бла «Тайкул» командада чыгыгандыла.

«Малкыр» адам бетпедде деген тертинчи конкурсуда уа алында ол адамны юсонден кысыа халпарга тынгылап, студентле сөз кими юсонден барганыны айтырса керек эдиле. Мында «Тазе ниетлиге» кыжандыла.

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

Маааният

Тынгысызландыргыян оюмларын - жырланы, назмуланы, кинону юсю бла

Озган орта кюн поэзияны, музыканы сюйгенде Нальчикде белгиле поэт, актёр, режиссёр, жырчы Вадим Радомысльский «Исповедь в четыре четверти пути» деген моноспектакль кырагыандыла. Автору юсонден бир-эки сөз. Ол 1967 жылда 12 ноябрьде Ленинградта тууганды. Герцен атлы Россей кырал педагогика институтун - филология, Санкт-Петербург кырал университети филология факультеттеринде окугунан. Назмула, жырла, эсселе, афоризмле жазды.

денди. Адам жашауда кесине, төгөргөндөгилеге да ахшылык келтирлик жолун сайлап, дунияда игилек этер юн берген жерин табарга итинире керекди дейди назмулары, жырлары, киносу ала. Ала бир бирини чырмаусуз алышандыргыянлары оюмуну юсюле, сабыр бардырыча. Кыж кыбузда согыганыча ойнайды автор тынгыланганы, кырагыанланы жюреклери бла. Залда алай шолушук бар эди, хар ким да, бир затка тынгыласала да, кесини ачы сагышынын этгенге ишешки болура.

Моноспектакль кырагыанла, назмулаа тынгыланганы автору Владимир Высоцкийге ушаргыа итингенди, аныча сөлөшөгөн, жюргөткөн окуяна спелендиде. Ол кеси уа жыйындалгыз: «Мен аны юсонден кино салып, аны ролон кесим ойнарга алай сюеме, тюз да Высоцкий Гамлетни ойнарга сюйгөнчө», - деп, ахчанды жюргөткөн. Баам, Радомысльский саллык кино ол биз айтылык барды юсонден көргөн филемден кино да, терен да болуругана ышаныччанды.

2009 жылда аны «Исповедь в четыре четверти пути» деген китабы чыгыганды. Анга керс салынган кинофильм 2012 жылда «Послание человеку» деген кырал аралы кино фестивалында алчы жери алганды, моноспектакль а искусстволаны «Золотой витязь» деген форумунда хорлаганды. Ол Россейде көп шархалда көргөзгөнтөдө.

Моноспектакль кырагыанла, назмулаа тынгыланганы автору Владимир Высоцкийге ушаргыа итингенди, аныча сөлөшөгөн, жюргөткөн окуяна спелендиде. Ол кеси уа жыйындалгыз: «Мен аны юсонден кино салып, аны ролон кесим ойнарга алай сюеме, тюз да Высоцкий Гамлетни ойнарга сюйгөнчө», - деп, ахчанды жюргөткөн. Баам, Радомысльский саллык кино ол биз айтылык барды юсонден көргөн филемден кино да, терен да болуругана ышаныччанды.

Спектакль автору Вадим Радомысльский анда ойнагын да кеси этеди. Саулай алгында, оон адамны ниет байлыгыны юсонденди. Ол аны кыра сөз бла, поэзия тынгыне бла, жыр бла да айтады, кыбыргында уа кино суратла бардыла. Ол суратла бла эшитилген филемде бир бирге келиши, адамны бу хаух дунияда жерин көргөзүп, аланы этген, этерик оюмларын ачыктылап, гомяны бла суулангы юсонден сагыш этдиредиле.

Бусагатада жамауатыны алына чыгып, назму окугунан поэтле аздыла. Бар эсселе да, аланы халалда бирле кобилек көргөзгөндөдө. Алай бла поэтле болмагыанчыды дуния. Адамла бир бирлери бла өз тубейдиле, ушак этер заман табилмайды. «Поэзияны аламат кезиню тойлодо, поэтле модадан кеткендөдө - дейдиле көпчө. - Композицияны хазна танымайдыла телевизорла кырагыанла, ала жалаанда жырчыланы билдире». Вадим ол алай болмагыанлай айтады спектакли бла - сөз биринчи, аны эшиткиргиче атыну а - эмчипи.

Вадим ол алай болмагыанлай айтады спектакли бла - сөз биринчи, аны эшиткиргиче атыну а - эмчипи. Жыр назму, кино. Бу жанрлардан кырулган спектакль жыр магыналы композиция кырагыанлы кырагыанланы арытмайды. Автор назмуларын окуй тур, белгиле италиялы композитор Эннио Морриконе бла америкалы джаз музыкант Стен Гетчин мажымларны эшитилгендей турдыла. Автор аланы алай келишдирип тапканы таскады, залдагычы аны бла Высоцкийни бирликтеди эселендери да ишексиди.

Оюна Сталинни заманында этил-

ден терсиклиге кыжауук да барды. Назмуларында айтынана көре, Вадим Радомысльский ахулары да тунгөндөдө репрессиялык. Ол жаны бла автор көпкеге жууукудук, кырандышды.

Поззиялары бла спектакль салгын поэтлени санасанг, бармакларынг артык кылыбызлары баямды. Дуния башында алайла кеп да болура. Бла а Нальчикде искусствону бир неча тюрлюсю бирге кышулушанына биринчи көрсөйкө кырагыанчы.

Жаркык, жюто, соруу туудурган, жууап излетген назмула, суратла, жырла бир бирин алышандырга баргында, гитарасыны кылыбызны юзюрге, аланы жюргөткө кирип, аны тешкен поэт, актёр, жырчыды Радомысльский. Төгөргөгөдө ол тургунларыны мутуз чырат, жаркык тюрлю-тюрлю ауанала сага тургын бетлерине кыраасанг, алада уа - бу мени, жашауну, кыралны, тюрнөне, бюгонню юсонден тынгысыз оюмларын юслөрдөндө айтанды деген ахшыл келе эди.

Оюн туйеклик бла бошталганы оу бизни жюреклерибиз таушусуз жылп, тазаланганларыны белгиси болду. Барзюн хар бир Музыка театрыга кирген, Петербургдан келген поэти Гиче бир актык спектакли кыраг, аны юсю бла жан тазалап, башка болуу чыгыгына арткени. Биту дунияда жашаган адамды оюмларын суйдогөн, бир этген көч бар эди ол моноспектакльде. МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Оюм

Урушну сабийлерини да кыйынылары улуду

Кызауат башланганды, мени атам Данил Идрисович, жыл саны жетгенине, броню болганында да кырамай, эл Советни башчысыны куулугуну куюп, фронтка кеткен эди. Анам а кыбулда беш кыйыи бла кызылганды. Тамата быгырга - 15, бек кичиге уа жалаанда 7 жыл толгунан эди. Сермеже кетгелени кой бийчелери, аланы балалары ол койюсз жылда кылайла кыйынылыктыла сынганларын айтып аныгытыр юн жокчу. Биз юннарларыбызга, аналарыбызга кепир тюрлюлени сактылапканы ючюн ыразы болуруга борчулуз.

Алай ачыккызга, атамдан ёкоюз болуп ёсгениме да кызарай, сабийлигиме ыразама. Ол мени не кыйыын сынуларны да хорларга, чыдамлы, кыруулу болууга, мурастарыма жетере, низамлыктыга, тюз амал табарга юйреткенди. Ушу ол кыйын жылда биз, уруш сабийлери, иш келлюлюгубозню хайырындан сау кызылганбыз.

Герменикке да, республиканы кыайсы элиндеча, алайла тишоруула кеп эдиле. Уруш башланганды. 200 юйден 176 эр башын фронтка атланганды, ападан 95 Ата журтубузуну кыруулай жолгонанды. 59 тишоруу бош июн, 127 сабий а атадан ёкоюз кызылганды. Мени анам, тамата эгелчери да, кече-кун демей, колхозда урунганлары эсимдеди, не кыйын ишден да архта турум. Жай каникуланы кезинде биз да школчула, элибизге кыбулгундан келгендеча кызылганбыз. Халкы бир андын бек кыйынганды. Анам бла эгелчери буйдуктуру келтирген нартохюн тартып, аны унундан как этип, аны бла кечингенди. Юс, ачык кийимлени юслөрдөндө айтёр кереклиси да болмаз. Эски-бускуланы жапты кирге керешюгөн.

Алай ачыккызга, атамдан ёкоюз болуп ёсгениме да кызарай, сабийлигиме ыразама. Ол мени не кыйыын сынуларны да хорларга, чыдамлы, кыруулу болууга, мурастарыма жетере, низамлыктыга, тюз амал табарга юйреткенди. Ушу ол кыйын жылда биз, уруш сабийлери, иш келлюлюгубозню хайырындан сау кызылганбыз.

Уруш Хорларын бек бырыбиз да бек ашыгып кызылганбыз! Ол керти окуяна кыуангыч эмда ачылуу миллетке бла келгенди. Битеуу миллетле маганалы байрам кюн эми аксыкарбалары митинг кырагындыла, орамлада хант столла салгыр хар ким да кысыдырыкчыктыларга чыгыгытып, уллу кырумалыкты да эттигенди.

Кыйын сабийлерини билм алган эдиле тыч тюрлю эди - кылайсылык, ахча кытылык кыюймаганды. Бизни элден аталары урушдан кыйтамаган 127 сабий бар эди да, аланы ахчалары бомай, жети классны бошашгандан сора жашууларыны ахырына дерик колхозда аур ише урунгандыла. Бюгонлюкө ападан жалаанда 27 сау кызылганды. Урушдан кыйтайх 81 аскерини сабийлеринден а 40-сы оюн, алай бири да заочно окугунангыла, бешуелен - илмулары докторлары, тюртүүлөн кыздардыла да болганыла.

Бир кесекден а кызауатта сау кылагын аскериле юйлерине кыйтайп төгөргөндөдө. Аланы аталары, аналары, кой бийчелери, сабийлери кыуангы тылыры болуп кыла алыну куюп, приештик адалдары кыйтайм кылагыла, анча жылуу этгенди. Мени атам 1943 жылда Харьков тирисинде кууланганды.

Урушдан сора жылда да доон болмагындыла. Юйюрюбоз асыры кыйналгандан, өнгөрт жюткө окуяны куюп, приештик болуп ишлеп башайла. Трактор жер соре, мени сабаан атыча жабышхан топурак кытыш кырдикны ариулайма. Буйдукунан кезлери куюден ача эдим, асыры арыгандан а жыгылып кылыгырга жете... Ишчи кюнню ахырында юсонг-башынг да кюн, андан да ёле келген-

Кырауат башланганды, мени атам Данил Идрисович, жыл саны жетгенине, броню болганында да кырамай, эл Советни башчысыны куулугуну куюп, фронтка кеткен эди. Анам а кыбулда беш кыйыи бла кызылганды. Тамата быгырга - 15, бек кичиге уа жалаанда 7 жыл толгунан эди. Сермеже кетгелени кой бийчелери, аланы балалары ол койюсз жылда кылайла кыйынылыктыла сынганларын айтып аныгытыр юн жокчу. Биз юннарларыбызга, аналарыбызга кепир тюрлюлени сактылапканы ючюн ыразы болуруга борчулуз.

Мени кесими сейирлериме жамауатдан бийикге салмаганма бир заманда да. Кыралыбыз, республикабыз, тууган эчюн кесими аямыш кылышты. «Герменикчи», «Солдатские вдовы и их дети», «Герменикской школе - 85 лет» эм башка китаптары авторума.

СЕМИНАР

Игилеклики бла аманлыккыны айырырча

Кырауаты-Малкыраны Билим берүү, илму эм жаш тюрлюлени кыруу жаны бла министрествовуну, жаш алимлени бла спецнализирлене регион бөлүмю, Ажак тюрлю кеп функциялары араны башчылыгы бла бу конюлде - Таркыны, эконоимины, правнуну, обществоствонанын дөслөрүндө коррупцияга кыжашуушаны хайыранлыч» деген ат бла республикалы семинар бардырылганды. Аны ишине бу предметледен окуткан устазадан сора да, КМР тишчысыны эки администрациясы сынылгын ведомствонун, прокуратураны келечилери юн башкала кыатышкандыла.

Кырауаты-Малкыраны Билим берүү, илму эм жаш тюрлюлени кыруу жаны бла министрествовуну, жаш алимлени бла спецнализирлене регион бөлүмю, Ажак тюрлю кеп функциялары араны башчылыгы бла бу конюлде - Таркыны, эконоимины, правнуну, обществоствонанын дөслөрүндө коррупцияга кыжашуушаны хайыранлыч» деген ат бла республикалы семинар бардырылганды. Аны ишине бу предметледен окуткан устазадан сора да, КМР тишчысыны эки администрациясы сынылгын ведомствонун, прокуратураны келечилери юн башкала кыатышкандыла.

Окууну ача, жыйылганы аллардында Билим берүү, илму эм жаш тюрлю ишлерини жаны бла министрествовуну эксперти Батчаланы Халимат селешкенди. Ол бу кеңешини мураты педагоганы право кутурларыны даражасын кетюрюру болганын билдиргенди. Жамауат буюмлокө кесини эркилигине баша көздөн кырай башлаганын черте, ахыр кере берилген ЕЭГ-ле бла озган жылдагы экеэкзаменини кырууларыны, бардырылганына белгилегенди. Халимат Жанхонтова белгилегенге керс, бийингы сынуалда коррупция иш да зайыгытканды. Ата-анала, сабийле да энди бютюн бегирек аныгылап тегеребиндеди Фуюкулуга эсселе, эказаме экинчи жыл бегирге тоушеркирлен.

«Ажак тюрлю кеп функциялары араны башчысы Азамат Азубеков ала «Стоп, коррупция» деген проектти чеклериңде кылайла иш бардырылганыны оюсонден айтканды. Ол тема бла байламлы сабийле плакатла хазырлаган, эссе жазгын конкурсуга кыатышдыла. Андан сора да, «төгөркөк столла», окуу учрежденияда тюринтеле да кыруаладыла. Аланы кезуюнде жаш тегюру тюрлю-тюрлю суратланы көргөзтүп, аланы юслөргөндөндө, аламы ахчасын айтканды. Коррупцияны хатасындан адам кылай ачырга болуугу аныгыталадыла. Дипломну, машина жюрюторго эркилик кыжаштыны сатып алыуу жаагында кылайла кыйынылыкка келтирге болуугун да.

Дагында ол бийлик биринчи декабрден башлап тобузунуңусуна окуу республиканыны дерю учре-

да, «төгөркөк столла», окуу учрежденияда тюринтеле да кыруаладыла. Аланы кезуюнде жаш тегюру тюрлю-тюрлю суратланы көргөзтүп, аланы юслөргөндөндө, аламы ахчасын айтканды. Коррупцияны хатасындан адам кылай ачырга болуугу аныгыталадыла. Дипломну, машина жюрюторго эркилик кыжаштыны сатып алыуу жаагында кылайла кыйынылыкка келтирге болуугун да.

кюрип, бийик билим алырма кытабы болады - атаныг оюутыды деп. Алай бла университетини педагогика бөлүмюно кыабарты-орус факультетине киреме 1956 жылда ВЛКСМ-ни путевкасы бла Кызааа ОР-ге целинаты эмда Акмолинск областыны «Нововладимирский» колхозуна барама, ВЛКСМ-ни АК-сыны «За освоение новых земель» эмда СССР-ни Баш Советини Президиумуну «За освоение целинных и залежных земель» майдаллары бла да сауылгандыма.

Университеттен сора тууган уулимде сабийлери орус тилден бла даабитдан окутканма, школда 22 жылды ишлегенме, заувч, ызы бла директор болуп. «Герменикчи» колхозну партия организациясини секретарына, колхозну председателин орунбасарына, эл Советини председателина да тийишпи көргөнүмө. Урунуда жетишимле ючюн көп грамотала, майдалла бла да сауылгандым.

Мен кесими сейирлериме жамауатдан бийикге салмаганма бир заманда да. Кыралыбыз, республикабыз, тууган эчюн кесими аямыш кылышты. «Герменикчи», «Солдатские вдовы и их дети», «Герменикской школе - 85 лет» эм башка китаптары авторума.

Анын толтуруганыбызга бек кыууангырык эди. Ючюбуз да бийик билим алганбыз, жашауда кесибизге жер тапканбыз. Алай сабийликлери урушу жылларына тунгөшлени кеплери кыдарлары тынч болмаганды. Бюгонлюкө кыралда алагыа лыгыла бегирге керекди деген оом да бошдан сююлоп баштамаганды.

2014 жылда РФ-ни Кырал Думасы эки магыналы законпроекти сююгенди: санкцияла кийиркелгени бла байламлы банклагы болушук беруу эмда уруш сабийлерине лыгыла тоухашуулары юслөрдөндө. Ол кезинде банклагы болушукну тыгылты көрөп, аланы ишереине миллаадыла бергендө, алай мени тунгөйлө кыралда ача табылманды!

Болсада бу вопросу Кырал Думаны депутатлары этта сюезоркидиле. Аны бир жолга тамамаларга онг жокк эсе да, мени ахчыл этгенден, эки жюзүмде толтуруугу болушук эди. Биринчи, урушдан кыйтамаган аскерилени сабийлери себеглик этилгери тийишлиди. Биз алай көп кыламаганыбыз.

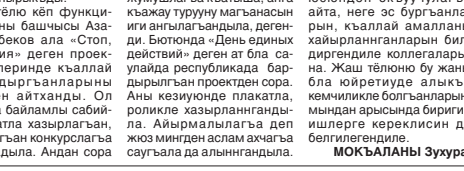
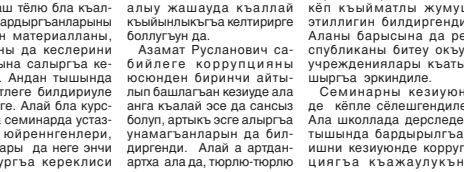
Урун Району Герменик элини ветеран организациясини башчысы.

Нурган ТИЛЮФ,

«төгөркөк столла», окуу учрежденияда тюринтеле да кыруаладыла. Аланы кезуюнде жаш тегюру тюрлю-тюрлю суратланы көргөзтүп, аланы юслөргөндөндө, аламы ахчасын айтканды. Коррупцияны хатасындан адам кылай ачырга болуугу аныгыталадыла. Дипломну, машина жюрюторго эркилик кыжаштыны сатып алыуу жаагында кылайла кыйынылыкка келтирге болуугун да.

Азамат Русланович сабийлеге коррупцияны юсонден биринчи айттылуу башлаган кезинде ала аны кылай эсе да сансыз болуп, артык эге алырга унамагыанларын да билдиргенди. Алай а ардан артыла да, тюрлю-тюрлю жумушларга кыатыша, анга кыжашуу магынасын аныгытандыла, денгиди. Бютоңда «Единьных действий» деген ат бла суйлайды республикада бардырылган провекттен сора. Аны кезуюнде плакатла, ролликте хазылангандыла. Айырмалыгыла деп жюз минген аслам ахчача сауылса да алынгандыла.

МОКЫЛАНЫ Зукура.

Жыйылыу

Университетде орус тилни халы к'алайды?

К'МК'У-ну илимлерини совети алгаракыда бардырган жыйылыуда студентле орус тилни к'алай билгендерини юсюнден айтылганды эмда бу предметти юрктелу жаны бла борил белгиленгендиге. «Студентлени к'бюсюню проблемалары грамматиканы осал хайырланганларды эм иги с'лешсе, жаз билгендериди», - дегенди орус тил эм саулайды тиллени билу кафедраны таматасы Башиланы Светлана.

аланы жоруклагыа к'ерс'елеше билиулерине иги да чырмау болганын чертгенди.

Университетни ректору Юрий Алытудов вузда орус тилден Шимал-Кавказ аралы фести-

валь неда битеуроссей олимпиада бардырырга болулгун белгилегенди. К'МК'У-ну президенти Барасби Карамурзов а философия б'еломде сту-

дентлени санын к'бейтирча РФ-ни Билим беруи эм илму министрствосуна заавка берилирин тийишли к'ргенди.

Бизни корр.

ЫРАЗЫЛЫКЪ

С'езю, к'юлу да - дарман

К'еп болмай «Заман» газетни редакциясына Бизингизде жашаган Т'еппеланы Роза бла Абат, Б'езоланы Бадинахан да писмо жазып, алагы бакс'ыган врач Аттоланы Халиматга газетни осю бла ырызлыкларын билдиргисюгендиле.

Анда былай айтылды: «Дуняны башында адамны саулугундан багылы зат жокыду. Бир жеринг ауруп к'ыйнаса окуна, кюнонг к'варангы болады. Аллай заманда, с'езюс, болушукну докторладан излейбиз. Алагы чынабыз. Насыпха, аланы араларында билмилле отурупла, халал жорекиле, керек заманда мычмай жетгенле к'ендиле.

Аттоланы Салыхны к'ызыды. Атасыны намысына кир к'ондурмай, боюнуна алган борчу айныпсыз толтура, болуныцада жатхан саусулагыа жорек халаллыгындан юлюш этеди. Аны ачулануы неда хыны этип к'ерменбиз. Бирде, ариу, жасару с'зелерине тынгылай, бу адам хар ауругунагыа к'ыйдан таба болур былай бир жылыну деринг к'еледи. Бурунгулупа бош айтмагандыла: саусузга ышанулык берген с'зеле дармандан иги багыдыла деп.

Эрттендикке, к'езобозино ачхылай, палатагыа ышара кир, ма ол жарыктыгы бизни

ыразы болмай кетмегенди. Бизни аллай к'ызыларыбыз, жашларыбыз к'еп болсуна. Бу махемени да махатмай болмайбыз. Анда арапча, миад-острала, багзуу учуркдени ны таматасы да ишерине жууалы к'еден к'ыардыла. Сау болсуна!»

Тиширула писмоларына кеслери жазган ма бу назмуну да к'ошкандыла:
Палатага киргенде,
Нюрю жана бетинде,
Олтур да к'зытыга,
Санга умут этдире,

Ышаруу жарыта:
- Ненг к'ыйнайды? -
деп сорор,
- Тындай, амал табарма,-
дей,
Аман сагышдан к'юор.
Есоп келген т'епюле,
Окуулагы киргенле,
Билимге к'юн салгызыз,
Халиматдан юлго алыгызы -
Жаны, санны да бакс'ыган,
С'езю, к'юлу да - дарман,
Жорекле жаспаруучу,
Ариу с'зеле табуучу.

Ма аллайды Халимат!
Олду сизге насихат.
Басмага ХОПАЛАНЫ
Марзиег х'зырлаганды.
СУРАТДА: Халимат саусузга к'ыарай турган кезинде.
Сурат авторуду.

Бизни корр.

РЕЙД

Осал затладан тыяр мурат бла

МВД-ны Урван районда б'еломнои ишчилери аны Жамуат советини эмда жержерли власть органланы келечилери бла бирге энци рейд бардыргандыла. Бу акция орманда кеч ортасында кеслери алларына бошун айланган акылбалык болмаган жаш адамлагыа тубеп, аланы бир тюрю аманлыкгыа к'ыатышмазга, кеслерине сак болугыа чакырыр умут бла к'ууралганды.

тылганларындан сора койлерине тапдырылгандыла.

Рейдин келеринде темир жол эмда автокөзгалланы тийрелери, сатыу-алуу бардырылган жерле, аптекала да тинтилгендиге. Ол кон акылбалык болмагынагыа тютюн, чагыр неда наркотик сатхан шарт тохташ-

дырылмаганды. Болсада төрт туюкенде аракы эркиликсиз сатылганы ачыкланганды. Сатыуула барыса да административ жууапха тартылгандыла.

К'МР-де МВД-ны пресс-службасы.

Гулчулык

Урлаган эселе да, табылгандыла

К'еп болмай Прохладна районун Убеын элинде мал фермаланы биринде темирден жарашдырылган абериле урланганы ачыкланганды. Аны бла байламлы полицияны келечилери оператив-излеу ишле бардырып, бу бузукулукну этгенлерине ишекликте туюген экуелени тухтандыла.

Ала Экси да ол элденди. Аланы бирине - 26, башхасына уа 32 жыл болады. Ала энци иели мюлкеге салган к'ворач 41 минг сом багысына тергеледи. Жашла, кеслери айтанга к'ере, урлагылларын темир алган жерге саткандыла. Бюгонюкде алагы уголовный иш ачылганды.

Бизни корр.

Жандауурлук

Россейни МЧС-ни К'МР-де Баш управленийсында к'улук этгенле к'яртагыа, к'варысуулагыа, сак'атлагыа, сабийлеге не заманда да болушук этерден к'алмайдыла. Жандауурлук ишлери т'ереге окуна айланганды.

Ог'урлулуклары бла к'ууандыргыанлай турадыла

де к'улук этгенле - сау болсуна, бизге бу продуктланы кеси ачхаларына алып келтиргендиге. Вольный Аулада жашаган Темиржанланы юйорлери да сабийлеге эмда эр кишилеге жаруулу кийимле тикгендиге. Бу сагыала барыса да илерине тапдырылгыдыла, - дегенди тишируланы Нальчик шахар советини председатели Лидия Дигешева.

Ол кон дагында фондах келген тиширулагыа «Горнка» газетни да келир жылы жарымына жаздыргандыла. Тишируланы Нальчик шахар

советини члени Роза Гетежева уа кесини бахчасындан алынган амаланы юлешкенди. «Бу акция Ананы эмда Сак'атланы конлерине жораланады. Шефлерибиз - МЧС-

сют, сары жау да бар эдиле.

советини члени Роза Гетежева уа кесини бахчасындан алынган амаланы юлешкенди.

ХОПАЛАНЫ Марзиег.

Грек-рим тугушу

Доммак майдал да аман туююлдо

СССР-ни спортуну устасы, Россейни сыйлы тренери В.Д. Нозиковну хурметине Краснодарда грек-рим тугушундан т'ерели битеукырал турнир бардырылганды. Анга 1997-1999 жыллада тугуш эки жоюге жууук жаш

спортчу к'ыатышканды. Анда 66 кг. аурулук категорияда Эльбрус райондан жаш г'ексиф Аслан Толов эришенди. Ол бир бири ызындан юч сөрмешинде хорлаганды, алай т'ертюнчюде к'ытыргыны хатасындан финал-

гыа чыг'алмаганды. Ючюнчю жер ючюн туюшюунда хопла, доммак майдал алганды. Аны тренерле Малк'арланы Зейтун бла Байзулаланы Магомат койретедиле.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Прокуратура

К'оркютуп ахча алыргыа кюрешгени ючюн - алты жыл тутмак

Псынадах элден 29-жылдык жаш адам кесини бир элсийинде 15 миллион сом салгыргыа умут этгени ючюн терселенди. Аны юсюенде бизге К'МР-ни прокуратурасында билдиргендиге.

Нальчикны шахар сюдо Реузан Баговун РФ-ни Уголовный кодексини 222.1-чи статьясыны 1-чи кесегине (законлагыа бузукулук этип, чачдырыучу затланы сатып алганы, асыраганы эм жюротгени ючюн), 222-чи статьясыны 1-чи кесегине (законлагыа бузукулук этип, саутланы сатып алганы, асыраганы эм жюротгени ючюн) 228-чи

статьяны 2-чи кесегине (законлагыа бузукулук этип, к'еп санда наркотиклени сатып алганы, асыраганы эм жюротгени ючюн) эм 163-чо статьясыны 3-чо кесегини «б» пунктуна (зорлук этип, к'еп санда ырыксыз к'оллу болуруктуула этгени ючюн) жууапха тартханды.

Сюд тохташдыргыныча, 2016 жылда 13 апрельде Багов кесини бир эллисине курьер бла писмо жибергенди. Анда 15 миллион сом т'елемесенг, жашларынгы в'лторюкме деп к'оркытханды. Ызы ба 19 апрельде Нальчикке болган кезуонде ол ахчаны

к'айры келтиррге кереклисини юсюенде СМС билдирюле жазып ийгенди. Анда да айтанмы этмесенг, койоронгден бошаркыса деп к'оркытханды. Прано низамны сак'яуула аманлыкчыны ол кон окуна тухтандыла. Аны машинаны тинтенде, чачдырыучу эмла, окула эм наркотикле тапхандыла.

Сюд, к'ырал терслуючию оюмун туюге санап, Баговну эркинлигин 6 жылга сыйырып, аны к'ыты низамлы колонида тутаргыа деген оюнуу чыгарганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима х'зырлаганды.

Полиция

Кесигизни хыйлалчылагы алдатмагыыз

Хыйлачыны баш мурагы ахча к'оллу болууду. Анга жетири ючюн а, ол не амалдан да артка турмайды. Аны ючюн а аланы умутларын алгыздан билип, сак болугыа керекди.

Бузукулук шендигю технология келг жайылганылары бла хыйранлыгыга өч'юду, ол санда телефонла бла. Алай бла, сизге белгисиз номерден с'елешип, ахча излей эселе, аны т'елерден алгашартланы туюлюгун тинтирге тийишиди. Асламысында уа

хыйлачыла былай өторюкню к'урашдыруучула: «жууук адамыгыыз, негеригиз авариягы, болуныцагы туюгенди неда аны полиция-чыл тухтандыла, эркин этер ючюн а улуха бериге, тазир т'елге ахча керекди: «сизни телефон номеригиз саугыа к'ытыханды деген СМС билдирюу келире да болукулук, алай аны алыр ючюн ахча т'елрге тийишиди; «к'ыйян жашау болумгыа туюген сабийлеге ахча

жыйбыз, аны банк картагыа ө'дюрююг; «социал ишчине деп алдап, пенсиягы, фатар ючюн т'елуге к'юшак этиледи неда ахча алышанды.

Былай шартлагыа тубеген эсегиз, РФ-ны МВД-ыны Нальчик шахарда Управленийсыны дежурный б'еломуне бл телефон номерлеге с'елешиги: 49-46-02, 77-05-74, 74-07-33.

УМВД-ны пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛ'Е: К'ВАРТЫ-МАЛК'АР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДАКЦИЈА: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орусбасары) ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нахабат (баш редактору орусбасары)</p> <p>ТОК'УЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары) МОК'АЛАНЫ Зуура (жууаплы б'еломно таматасы)</p> <p>ТИКАЛАНЫ Фатима (жамуат-политика жашуа б'еломно таматасы)</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: - 42-63-01. Редактору приемный - 42-63-01. Баш редактору орусбасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-62.</p> <p>РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.ПОМ.ТЕРИ: Жамуат-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68. Култура - 42-75-82, 42-66-76. Социалдык-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жаңылыктык эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламлыктык жюротуу эм реклама - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Тиманчада - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87. Оператория - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторга бла к'ызыг жюротмейби. К'ез жазмагыга речизия этилмейби эм ала ортка к'ытыргымайдыла.</p> <p>Газетте басылган материалда айтылган оюмла редакцияны осю бл келешимесе болукулукту. Алада айтылган шарт ючюн</p> <p>Россей Федерациясы Басманы юсюенде законун тийишликкесиз материалды авторлары келесиди жууапсыдыла.</p> <p>Редакция авторлардан 400 габет тизгенден (машина бла жазылган 5-6 бет) к'елини амандады.</p> <p>Газетте Басманы эм асламы информации эркинликтери к'юрулуу жаны бла Кызырлы-Малкар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чо июньда регистрация этигенди.</p> <p>Регистрация номер —Н—0066. Индекс —51532</p>	<p>Газетни басмагы К'МР-чи Басма эмда асламы коммуникацияла жаны бла к'ырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басылганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33</p> <p>Газетини ислерине тапдыруу ючюн К'МР-чи почта сувязысы федеральный Управленкисиз жууапсыдыла. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газетини роинизага сатыу ючюн К'МР-чи «Респечен» акционер обществову жууапсыдыла. Телефон: 42-49-34</p>	<p>Номерге графике к'ере 19 00 сагытда к'ыл салынды. 20 00 сагытда к'юл салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГ'АРГАНДА: Байсыланы Марзиег - дежурный редактор, Кестенчаланы Зульфия - жууаплы секретарыны орусбасары, Зезаланы Лида - (1, 2-чи бетле), Бийкеучуланы Жаннета - (3, 4-чо бетте) - корректор.</p> <p>Тиражи 2100 экз. Заказ № 1829 Багысыла 10 сомуду.</p>	<p>РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ПЕДАТ'ЕЛ'ЫН АДРЕС:</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru</p>
--	--	--	--	---	---